

DET ER EN STILLE AFTEN I MIT ARBEJDSVÆRELSE ...

1918. *Från skilda tider, Efterlämnade skrifter II, 1943*

Det er en stille aften i mit arbejdsværelse.

Det er knap man kan skimte en enlig fodgænger mere på gaden.

En tung, hvid tåge, fuld af dunst og røg og en svag lugt af svovl, fejer, drevet frem af en vind fra syd, hen over dalstrøget hvor byen ligger udbredt,

og i tykningen brænder de elektriske lygter med et rødt, flakkende lys.

Det er stadig vinter, men den hvide snedækkede jord bliver ikke oplyst af nogen stjernehimmel.

Træerne har kastet deres rimdragt og løfter de sorte grenskeletter mod himlen.

I hele gadens længde går der snavsede spor,

og de høje snekanter som endnu trodser tøvejret, er oversået med halmstrå og barkstumper.

Men hele den evindelige række af tunge læs der kommer kørende op fra stationen, er ophørt.

I mit arbejdsværelse har jeg slukket alle lys og sidder stille og hviler hovedet i hånden.

Hvorfor skal der bruges lys, tænker jeg, til at oplyse dette værelse hvor arbejdet er gået til ro,

hvor tankerne ikke mere kommer strømmende med deres læs fulde af oplevelser,

hvor kun veje ad hvilke jeg har rejst tusind gange, ligger inden for synsvidde, men ikke nogen frisk sne, uden spor,

hvor ingen klare stjerner tindrer, igen nordenvind sender friske vindpust,

hvor jeg går som en ensom gammel kone og samler de stumper sammen der er blevet liggende efter tidligere tiders strålende overflod.

Hvorfor tænde lys for at lyse på denne håbløse indsamling af pinde og halmstrå og usle, unyttige barkstumper.

Lad aftenens tykning og hunkne, døsige søndenvind råde!

Lad mørket ligge her i uforstyrret ro, denne disede februarnats dybe, stjernelese mørke!

Mens jeg sidder på denne måde i min elendighed,

i håbløs længsel sådan som den der har mistet al tiltro til livet,

al lykkelig tillid til egen kraft,

al lyst til at anspænde sin sjæl til nyt arbejde,

og fordyber mig i rædsel over at dette er alt hvad der venter mig i de lange, kommende år,

hvor jeg er parat til hellere at ønske mig død end at være nødt til at leve et dådløst liv,

midt i denne elendighed føler jeg et vindpust feje hen over panden,

et svagt pust fare forbi øret.

Og jeg løfter hovedet for at spørge

hvem det er, som er kommet ind i mit værelse.

Men samtidig, samtidig ved jeg det allerede.

Mit hjerte er begyndt at banke let, med en ungdommens ubesværede gang.

Jeg rejser mig og strækker armene ud.

Oh, min sjæl, siger jeg, min sjæl, er det sandt at du er kommet tilbage,

du flygtning, er det muligt at jeg ejer dig igen?

Du forheksede, vil du komme til mig igen og tjene mig?

Jeg tænder lysene, jeg tager pennen i hånden, jeg sætter mig ved skrivebordet.

Jeg spørger min sjæl hvor han har været.

Jeg fortæller ham hvilket usselt liv jeg har måttet leve efter at han har forladt mig.

Jeg bebrejder ham hans utroskab.

Hvem har du været hos? spørger jeg ham,

oh, du allerhelligste,

oh, du som alene kan skabe,

du inspirationens fyrste,

hvor har du været, hvem er det som du har benådet med dit nærvær?

Da svarer min sjæl ikke uden stolthed:

Oh, du utilfredse, der aldrig holder op med at ønske, du som altid vil se mig for dig i nye skikkelser, hvordan skulle jeg kunne sidde stille hjemme hos dig som en gøgler og leve for dit velbehag?

Ved du da ikke at verden har stået i brand?

Hvordan skulle jeg have lyst til at sidde hjemme hos dig, du gamle og syge og ubevægelige?

Men jeg har heller ikke levet hos en anden.

Alene har jeg svævet over slagmarkerne.

Jeg har været med hvor rigernes skæbne blev afgjort.

Jeg er trængt frem til angreb sammen med skyttegravens forpinte mennesker.

Jeg har fulgt flygtningene på deres vej ud i landflygtighedens elendighed.

Jeg er gået under sammen med de gennemborede skibe, og sammen med de morderiske undervandsbåde har jeg ligget på lur på havets bund og ventet på bytte.

Jeg har fulgt folkens skæbne i nodens tid.

Jeg har våget i byerne hvor granaterne lumsk er regnet ned over dem.

Jeg har lyttet til de fornemme talere i deres forsamlingsale.

Jeg har levet hos afsatte fyrster og hos de forfulgte og udstødte der har grebet til magten.

Hvornår skulle jeg have haft tid til at blive hos dig?

Da spurgte jeg den evige,

spurgte med stor ydmyghed

om han nu havde fået nok af syner,

om han nogen sinde igen ville glæde mig,

eller om han nu havde lagt goglertrøjen væk,

om han aldrig mere ville have lyst til at vise sig med træsværd og Harlekins trikot.

Da svarede han mig med en stemme der var fuld af harme:

Er du ikke mig, og er jeg ikke dig?

Hvor har du i årevis været med dine tanker og interesser?

Hvordan skal jeg kunne gæste dig i dit skrivenværelse og ved dit arbejdsbord,

når du altid lever derude hvor det store og oprørende foregår,

når jeg aldrig træffer dig hjemme når jeg kommer hertil for at gæste dig?

1918.